

Nr 65

Bevillningsutskottets betänkande med anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i förordningen (1951:763) angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst, m. m. jämte motioner.

Propositionen

I proposition nr 170 har Kungl. Maj:t under åberopande av utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 23 oktober 1970 föreslagit riksdagen att anta vid propositionen följande förslag till

- 1) förordning om ändring i förordningen (1951:763) angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst,
- 2) lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
- 3) lag om ändring i förordningen (1955:256) om investeringsfonder för konjunkturutjämning,
- 4) lag om ändring i förordningen (1967:752) om avdrag vid inkomsttaxeringen för avsättning till fond för återanskaffning av fastighet.

I propositionen föreslås en anpassning av bestämmelserna om ackumulerad inkomst till det nya skattesystem som antagits av 1970 års vårriksdag.

Vidare föreslås ett förtydligande av reglerna om rätt för inländsk skadeförsäkringsanstalt till avdrag vid inkomsttaxeringen för avsättning till ersättningsreserv.

Förslag läggs också fram om ändringar i bestämmelserna om investeringsfond och återanskaffningsfond för fastighet. Ändringarna innebär förtydliganden i anslutning till de nya reglerna om avskrivning av fastighet.

I propositionen behandlas vidare riktlinjerna för den dispens från utskiftningsskatt som meddelas av riksskattenämnden enligt gällande bestämmelser.

Författningsförslagen

1) Förslag

till

Förordning

om ändring i förordningen (1951: 763) angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst

Härigenom förordnas i fråga om förordningen (1951: 763) angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst,

dels att 2 § och punkt 1 av anvisningarna till 1 § skall ha nedan angivna lydelse,

dels att till anvisningarna till 1 § skall fogas en ny punkt, punkt 3, av nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

2 §.¹

Till grund för skatteberäkning enligt 1 § skall ligga den ackumulerade inkomsten minskad med avdragsgilla kostnader för dess förvärvande (nettobeloppet av den ackumulerade inkomsten) eller, om den skattskyldiges till statlig inkomstskatt beskattningsbara inkomst är lägre, denna inkomst.

Till grund för skatteberäkning enligt 1 § skall ligga den ackumulerade inkomsten minskad med avdragsgilla kostnader för dess förvärvande (nettobeloppet av den ackumulerade inkomsten) eller, om den skattskyldiges *samanlagda* till statlig inkomstskatt beskattningsbara inkomst är lägre, denna inkomst.

Skatteberäkning enligt — — — taxerade inkomst.

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar

till 1 §.

1.² Inkomst skall — — — ifrågavarande år.

För att — — — — — två beskattningsår.

Engångsbelopp, som — — — — — tio år.

Akkumulerad inkomst, — — — — — eller andelen.

Intäkt av — — — — — å fastigheten.

Akkumulerad inkomst, — — — — — kortare tid.

Har jordbruk eller rörelse, som bedrivits av den ena av två makar, övertagits av den andra maken, skall denne, om han så yrkar, anses hava bedrivit jordbruket eller rörelsen

Har jordbruk eller rörelse, som bedrivits av den ena av två makar, övertagits av den andra maken, skall denne, om han så yrkar, anses hava bedrivit jordbruket eller rörelsen

¹ Senaste lydelse 1962: 193.

² Senaste lydelse 1966: 216.

(Nuvarande lydelse)

jämväl under den förstnämnda makens innehav av förvärvskällan, under förutsättning att makarna då voro *samtaxerade* eller, därest andra maken haft inkomst, skulle hava *samtaxerats*. Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning när andel i handels- eller kommanditbolag, som ägts av den ena av två makar, övertagits av den andra maken samt när jordbruk, rörelse eller andel i bolag i samband med den ena makens död övertagits av andra maken, och denne var ensam dödsbodelägare.

Vad i nästföregående stycke stadgas om makar skall i tillämpliga delar gälla även skattskyldiga, vilka *samtaxeras utan att vara gifta*.

Vid skatteberäkning — — — — —

(Föreslagen lydelse)

jämväl under den förstnämnda makens innehav av förvärvskällan, under förutsättning att makarna då voro *taxerade med tillämpning av 11 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt* eller, därest andra maken haft inkomst, skulle hava *taxerats med tillämpning av nämnda bestämmelse*. Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning när andel i handels- eller kommanditbolag, som ägts av den ena av två makar, övertagits av den andra maken samt när jordbruk, rörelse eller andel i bolag i samband med den ena makens död övertagits av andra maken, och denne var ensam dödsbodelägare.

Vad i nästföregående stycke stadgas om makar skall i tillämpliga delar gälla även *andra* skattskyldiga, vilka *taxeras med tillämpning av där angivna bestämmelse*.

samma skattskyldig.

3. I fråga om skattskyldig som *taxeras med tillämpning av 11 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt iakttages bestämmelserna i 9 § 3 mom. samma förordning såvitt avser ackumulerad inkomst som vid fördelning enligt 1 § är hänförlig till 1972 eller senare års taxering. Vid uppdelning av inkomst i A- och B-inkomst anses inkomst som A-inkomst, om det ej är uppenbart att den utgör B-inkomst.*

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1971. Äldre bestämmelser gäller dock i fråga om ackumulerad inkomst som tages till beskattning vid 1971 eller tidigare års taxering.

2) Förslag

till

L a g

om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)

Härigenom förordnas, att punkt 2 av anvisningarna till 30 § kommunalskattelagen (1928: 370) skall ha nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Anvisningar

till 30 §.

2.¹ Vid beräkning — — — — — fjärde styckena.
 Vinsten utgör, — — — — — egen räkning.
 Från sålunda — — — — — för trafikförsäkringsrörelse.
 Driver anstalt — — — — — motsvarande underskottet.

Med försäkringsfond för egen räkning förstås försäkringsfond enligt lagen om försäkringsrörelse den 17 juni 1948 (nr 433) (premiereserv, ersättningsreserv och, om rörelsen avser personförsäkring som drives enligt särskilda av Kungl. Maj:t fastställda grunder, reserv för tilldelad återbäring), minskad med värdet av återförsäkrarens ansvarighet. Till premiereserven får läggas avsättning för beslutad premieåterbetalning minskad med värdet av återförsäkrarens ansvarighet. I ersättningsreserven inbegripes i fråga om försäkringsanstalt som driver sjöförsäkring, land- och lufttransportförsäkring samt luftfartsförsäkring den förstärkning av försäkringsfonden som sådan anstalt gör enligt bolagsordningen.

Med försäkringsfond för egen räkning förstås försäkringsfond enligt lagen om försäkringsrörelse den 17 juni 1948 (nr 433) (premiereserv, ersättningsreserv och, om rörelsen avser personförsäkring som drives enligt särskilda av Kungl. Maj:t fastställda grunder, reserv för tilldelad återbäring), minskad med värdet av återförsäkrarens ansvarighet. Till premiereserven får läggas avsättning för beslutad premieåterbetalning minskad med värdet av återförsäkrarens ansvarighet. I ersättningsreserven inbegripes *skadebehandlingsreserv samt*, i fråga om försäkringsanstalt som driver sjöförsäkring, land- och lufttransportförsäkring samt luftfartsförsäkring, den förstärkning av försäkringsfonden som sådan anstalt gör enligt bolagsordningen.

Med premieinkomst, — — — — — återförsäkrarens andelar.
 Med utjämningsfond — — — — — avsatta medel.
 Nedsättning av — — — — — sagda grunder.
 Utöver vad — — — — — till försäkringstagare.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

¹ Senaste lydelse 1969: 749.

3) Förslag

till

L a g

om ändring i förordningen (1955: 256) om investeringsfonder för konjunkturutjämning

Härigenom förordnas, att 15 § förordningen (1955: 256) om investeringsfonder för konjunkturutjämning skall ha nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

15 §.¹

För beskattningsår, under vilket medel avsatta till investeringsfond tagits i anspråk jämlikt denna förordning, må vid taxeringen avdrag för avskrivning eller kostnad som avses i 11 § eller för där angivet bidrag med belopp svarande mot fondens minskning ej ske, men skall, där medlen tagits i anspråk för sådana kostnader som enligt kommunalskattelagens regler icke må avdragas annat än i form av årliga avdrag för värdeminskning å tillgången i fråga, så anses, som om den ifrågavarande tillgången i beskattningsavseende avskrivits med det i anspråk tagna beloppet.

För beskattningsår, under vilket medel avsatta till investeringsfond tagits i anspråk jämlikt denna förordning, må vid taxeringen avdrag för avskrivning eller kostnad som avses i 11 § eller för där angivet bidrag med belopp svarande mot fondens minskning ej ske, men skall, där medlen tagits i anspråk för sådana kostnader som enligt kommunalskattelagens regler icke må avdragas annat än i form av årliga avdrag för värdeminskning å tillgången i fråga, så anses, som om den ifrågavarande tillgången i beskattningsavseende avskrivits med det i anspråk tagna beloppet. *Vad nu sagts gäller även kostnad som avses i 14 §, i den mån kostnaden hänför sig till markanläggning, beträffande vilken avdrag för värdeminskning beräknas på sätt i punkten 16 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen anges.*

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och tillämpas första gången vid 1971 års taxering. De nya bestämmelserna äger motsvarande tillämpning beträffande sådan konjunkturinvesteringsfond och investeringsfond, som bildats före ikraftträdandet av förordningen (1955: 256) om investeringsfonder för konjunkturutjämning.

¹ Senaste lydelse 1963: 215.

4) Förslag

till

L a g

om ändring i förordningen (1967: 752) om avdrag vid inkomsttaxeringen
för avsättning till fond för återanskaffning av fastighet

Härigenom förordnas, att 4 § förordningen (1967: 752) om avdrag vid inkomsttaxeringen för avsättning till fond för återanskaffning av fastighet skall ha nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

4 §.

Avsatta medel får tagas i anspråk för avskrivning av byggnad som anskaffats under beskattningsåret av den skattskyldige och är avsedd för användning i hans rörelse. Till byggnaden räknas icke sådana *fasta maskiner och andra till byggnaden hörande inventarier, som skall åsättas särskilt maskinvärde vid fastighets-taxering.*

Avsatta medel får tagas i anspråk för avskrivning av byggnad som anskaffats under beskattningsåret av den skattskyldige och är avsedd för användning i hans rörelse. Till byggnaden räknas icke sådana *tillgångar, vilka enligt kommunalskattelagen skall hänföras till maskiner och andra inventarier i rörelse vid beräkning av värdeminskningssavdrag.*

Har den skattskyldige avyttrat — — — — — sådant fall.

Har den skattskyldige anskaffat — — — av anskaffningskostnaden.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och tillämpas första gången vid 1971 års taxering.

Beträffande motiveringen för förslagen hänvisar utskottet till propositionen.

Motionerna

Yrkande

De likalydande motionerna I: 1355 av herrar *Yngve Nilsson* och *Svenungsson* samt II: 1573 av herr *Hedin*, vari hemställts, att riksdagen antar följande

Förslag

till

L a g

*om ändring i förordningen (1967: 752) om avdrag vid inkomsttaxeringen
för avsättning till fond för återanskaffning av fastighet*

Härigenom förordnas, att 2 § förordningen (1967: 752) om avdrag vid inkomsttaxeringen för avsättning till fond för återanskaffning av fastighet skall ha nedan angivna lydelse.

2 §.

Avdrag erhålles endast om den avyttrade fastigheten använts i rörelsen och den skattskyldige har för avsikt att anskaffa *byggnad* för användning i rörelse.

Avdrag får, — — — av fastigheten.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling och tillämpas första gången vid 1971 års taxering.

Motivering

Enligt förordningen (1967: 752) om avdrag vid inkomsttaxeringen för avsättning till fond för återanskaffning av fastighet erhålles sådant avdrag endast om den avyttrade fastigheten använts i rörelsen. Dessutom krävs att den skattskyldige har för avsikt att anskaffa annan fastighet för användning i rörelse. Avsatta medel får tas i anspråk för avskrivning av byggnad som anskaffats under beskattningsåret av den skattskyldige och är avsedd för användning i hans rörelse.

I ärende angående framställning av förhandsbesked har fråga uppkommit om vad som skall anses ingå i begreppet annan fastighet eller s. k. "ersättningsfastighet" i ovannämnda förordning. Riksskattenämnden har därvid ansett att byggnadsinvesteringar på redan befintlig mark inte är att hänföra till kostnader för förvärv av ersättningsfastighet. Regeringsrätten har i utslag den 19 augusti 1969 beslutat att ej göra ändring i beskedet. Detta utslag kan knappast sägas stå i överensstämmelse med syftet med förordningen. En författningsändring bör därför komma till stånd så att begreppet annan fastighet utbytes mot "byggnad".

Utskottet

I propositionen föreslås bl. a. en anpassning av bestämmelserna i förordningen (1951: 763) angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst (AIF) till de av 1970 års vårriksdag antagna nya reglerna för inkomstbeskattning av fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser. Förslaget innebär att de för beräkningen av skatt på ackumulerad inkomst erforderliga uppgifterna skall kunna erhållas direkt från taxeringslängderna. Inkomster och avdrag skall därför liksom hittills ingå i skatteberäkningen med de belopp som fastställts vid taxeringarna. Detta medför att vid beräkningen av skatt på ackumulerad inkomst någon omräkning eller överflyttning inte skall göras av förvärvsavdrag, grundavdrag eller skattereduktionsbelopp. Däremot skall vid skatteberäkningen reglerna om uppdelning i A- och B-inkomst tillämpas för makar, som båda har till statlig inkomstskatt taxerad inkomst. Om redan vid den ordinarie taxeringen skett en uppdelning skall denna iaktas vid skatteberäkningen. Enligt departementschefens uttalande bör därvid B-inkomst på högst 2 000 kr., som ansetts som A-inkomst vid taxeringen, behålla sin karaktär av A-inkomst även om en tillagd ackumulerad B-inkomst föranleder att 2 000 kr.-gränsen överskrids. Har uppdelning i A- och B-inkomst inte gjorts vid taxeringen, skall vid skatteberäkningen inkomst hänföras till A-inkomst, om det inte är uppenbart att B-inkomst föreligger. Vid omräkningen av taxeringarna enligt bestämmelserna i AIF skall reglerna om beräkning av statlig inkomstskatt på A- och B-inkomst iaktas.

Utskottet delar departementschefens uppfattning att hittills tillämpade principer för skatteberäkningen i möjligaste mån bör bibehållas vid anpassningen av bestämmelserna i AIF till de nya reglerna för inkomstbeskattningen. Härigenom åstadkoms inte en exakt överensstämmelse med den skatteberäkning, som skulle ägt rum, om den ackumulerade inkomsten beskattats de år, till vilka den hänför sig. En sådan överensstämmelse har inte heller eftersträvat, då den i hög grad skulle komplicera skatteberäkningen. Det är emellertid angeläget att den avvägning av skattebelastningen mellan A- och B-inkomst, som åsyftas med inkomstskattereglerna, bibehålls vid beräkningen av skatt på ackumulerad inkomst. Detta medför otvivelaktigt ett visst merarbete för prövningsnämnderna, som dock inte torde kunna undvikas. Det bör vidare uppmärksammas att tillämpningen av bestämmelserna i AIF i fortsättningen i många fall inte leder till ett för den skattskyldige gynnsamt resultat beroende på att den nya skatteskalen innehåller färre inkomstskikt och större intervaller mellan dessa än de nuvarande båda skatteskalorna. När erfarenhet vunnits av de nya skattereglerna, torde det därför — inte minst från administrativ synpunkt — bli nödvändigt att överse

och bättre anpassa bestämmelserna om ackumulerad inkomst till det nya inkomstskattesystemet. Med det anförda tillstyrker utskottet de föreslagna ändringarna i AIF.

I propositionen föreslås vidare en ändring i förtydligande syfte av punkt 2 av anvisningarna till 30 § kommunalskattelagen av innebörd att vid beräkningen av det skattemässiga överskottet av försäkringsrörelse, som drivs av inländsk skadeförsäkringsanstalt, avdrag medges för avsättning till skadebehandlingsreserv. Utskottet har inte funnit anledning till erinringar mot denna ändring och tillstyrker således propositionen även i denna del.

Utskottet tillstyrker likaledes de föreslagna ändringarna i förordningen (1955: 256) om investeringsfonder för konjunkturutjämning och i förordningen (1967: 752) om avdrag vid inkomsttaxeringen för avsättning till fond för återanskaffning av fastighet. Ändringarna är föranledda av de av 1969 års riksdag antagna reglerna om avskrivning av rörelse- och hyresfastigheter och innebär en anpassning av bestämmelserna i nämnda förordningar till de nya reglerna om avdrag för värdeminskning av mark och byggnader vid inkomsttaxeringen.

I detta sammanhang behandlar utskottet yrkandet i motionerna I: 1355 och II: 1573 om ändring av 2 § förordningen om avdrag vid inkomsttaxeringen för avsättning till fond för återanskaffning av fastighet. Enligt nämnda paragraf medges avdrag för belopp, som avsätts till sådan fond, endast om den avyttrade fastigheten använts i rörelsen och den skattskyldige har för avsikt att anskaffa annan fastighet för användning i rörelse. Förordningen tillkom i samband med de år 1967 ändrade bestämmelserna om realisationsvinstbeskattning vid avyttring av fastighet.

Riksskattenämnden har i ett av regeringsrätten prövat förhandsbesked (Riksskattenämndens meddelanden ser. I nr 5/1970 p. 7) uttalat att ny- eller tillbyggnad på en fabriksfastighet, som förvärvats under tidigare år, inte kan anses som anskaffande av annan fastighet för användning i rörelse i den mening som avses i nyssnämnda förordning och att avdrag i sådant fall därför inte kan åtnjutas för avsättning till fond för återanskaffning av fastighet. Enligt motionärernas mening strider förhandsbeskedet mot syftet med lagstiftningen. Med anledning därav yrkas i motionerna att orden "annan fastighet" i 2 § första stycket utbyts mot ordet "byggnad".

Den av motionärerna aktualiserade frågan har visst samband med spörsmålet om vad som skall anses som ersättningsfastighet enligt förordningen (1968: 276) om uppskov i vissa fall med beskattning av realisationsvinst. Utskottet har i betänkande 1970: 52 uttalat, att sistnämnda fråga bör prövas med förtur av den utredning rörande realisationsvinstbeskattningen som aviserats i direktiven för den nya företagsskattekommittén och som nyligen tillsatts. Enligt vad utskottet numera erfarit kommer även en översyn av

förordningen om avdrag vid inkomsttaxeringen för avsättning till fond för återanskaffning av fastighet att ingå i utredningens uppdrag. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionerna.

Enligt 1 § 2 mom. förordningen (1927: 321) om skatt vid utskiftning av aktiebolags tillgångar kan riksskattenämnden under vissa förutsättningar vid fusion mellan moderbolag och dotterbolag medge uppskov med utskiftningsskattens erläggande på så sätt, att moderbolaget får överta dotterbolagets utskiftningsskatteskuld. I propositionen förslås att dispens från skyldighet att erlægga utskiftningsskatt — i motsats till vad som hittills gällt — skall kunna medges även vid fusion mellan rörelsedrivande moderbolag och fastighetsägande dotterbolag. Utskottet har inte något att erinra mot de föreslagna riktlinjerna för dispensgivningen.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet,
att riksdagen

A) med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 170 antar de vid propositionen fogade förslagen till

1) förordning om ändring i förordningen (1951: 763) angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst,

2) lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),

3) lag om ändring i förordningen (1955: 256) om investeringsfonder för konjunkturutjämning,

4) lag om ändring i förordningen (1967: 752) om avdrag vid inkomsttaxeringen för avsättning till fond för återanskaffning av fastighet;

B) avslår motionerna I: 1355 och II: 1573.

Stockholm den 3 december 1970

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande

från första kammaren: fröken Ranmark (s), herrar Tistad (fp), Yngve Nilsson* (m), Sundin (cp), Tage Johansson (s), Gösta Jacobsson* (m), Paul Jansson* (s), Stadling (s), Ove Karlsson (s) och Österdahl (fp); samt

från andra kammaren: herrar Magnusson i Borås (m), Engkvist* (s), Vigelsbo (cp), fru Nettelbrandt (fp), herrar Kristenson (s), Carlstein (s), Sundkvist (cp), Leander (s), Marcusson (s) och Westberg i Hofors (s).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.